

Gymnázium sv. Andreja v Ružomberku, Nám. A. Hlinku 5, Ružomberok

Význam finančných inštitúcií v živote človeka (banky a poisťovne)

Občianska náuka

4.B

2015/2016

Jana Truchlá

Obsah

1. Úvod	3
2. Banky, banková sústava	3
2.1 Centrálna banka	3
2.2 Obchodné – komerčné banky.....	4
3. Poistovne	4
4. Národná banka Slovenska	5
5. Načo sú nám banky	5
6. Banky podľa typu klientov	7
7. Záver	8
8. Použitá literatúra	9
9. Prílohy.....	9

1. Úvod

Témou mojej seminárnej práce je význam finančných inštitúcií, teda bánk a poisťovní, v živote človeka. Práca je rozdelená na úvod, jadro a záver. V prvej časti jadra je podrobnejšie opísaná charakteristika finančných inštitúcií, ich fungovanie, základné delenie a prínos pre spoločnosť. druhá časť sa zameriava na konkrétne banky, pri ktorých je bližšie špecifikovaný typ klientov ktorých oslovujú. V závere sú zhrnuté získané poznatky. Súčasťou práce je aj príloha pozostávajúca najmä zo zoznamu komerčných bánk a poisťovní na Slovensku.

2. Banky, banková sústava

Banka je finančná inštitúcia, podnik obchodujúci na peňažnom trhu. Je to peňažný a úverový ústav, ktorý uskutočňuje platobné, peňažné a úverové operácie pre podniky a jednotlivcov. Zmyslom jej činnosti je realizácia bankového zisku z rozdielu medzi úrokmi z aktívnych a pasívnych operácií. Keďže hlavnou úlohou finančných inštitúcií je sprostredkovanie finančných transakcií medzi veriteľmi a dlžníkmi, finančné inštitúcie sú vlastne finančnými sprostredkovateľmi. Pre zmiešanú ekonomiku je charakteristická banková sústava, v ktorej existuje jedna centrálna (cedul'ová, emisná) banka a množstvo obchodných (komerčných) bánk. Zložitý bankový systém potrebuje centrum, ktoré by zaručovalo nepretržité fungovanie celej bankovej sústavy.

2.1 Centrálna banka

Centrálna banka je inštitúcia zriadená vládou, to však neznamená, že uskutočňuje vládne zámery. Zodpovedá za reguláciu množstva peňazí v obehu, určuje podmienky na poskytovanie úveru, je poverená dozorom nad finančným systémom. Neposkytuje úvery priamo jednotlivým trhovým subjektom, ale komerčným bankám, a tie potom uskutočňujú bankové operácie s týmito subjektmi. Komerčné banky si zas ukladajú do centrálnej banky svoje likvidné prostriedky, čím sa centrálna banka stáva centrom peňažných rezerv ostatných bánk. Centrálna banka vydáva (emituje) bankovky a mince, uskutočňuje finančné operácie štátu, poskytuje obchodným bankám úvery a ovplyvňuje ich činnosť pomocou rôznych ekonomických nástrojov.

Regulačné nástroje centrálnej banky:

a) stanovenie povinných minimálnych rezerv, ktoré musia komerčné banky povinne dodržiavať. Znižovaním povinných rezerv sa rozširujú úverové možnosti komerčných bánk a naopak.

b) operácie na voľnom trhu – centrálna banka nakupuje alebo predáva cenné papiere. Nákupom cenných papierov centrálna banka rozširuje množstvo peňazí v obehu a naopak.

c) diskontná sadzba – úroková miera, za ktorú centrálna banka poskytuje komerčným bankám úvery. Ak centrálna banka sleduje expanzívnu peňažnú a úverovú politiku, zníži diskontnú sadzbu a naopak.

Hlavnou úlohou centrálnej banky je zabezpečiť stabilitu meny.

2.2 Obchodné – komerčné banky

Obchodné – komerčné banky prijímajú vklady a poskytujú úvery podnikom, družstvám, súkromným podnikateľom i fyzickým osobám. Vykonávajú tieto druhy bankových operácií:

- a) pasívne operácie – príjem vkladov od klientov a získavanie ďalších zdrojov peňazí
- b) aktívne operácie – využívanie nadobudnutých peňažných prostriedkov na poskytovanie krátkodobých a dlhodobých úverov a pôžičiek, nakupujú na vlastný účet cenné papiere (bankové investície)
- c) sprostredkovateľské operácie – získavanie dodatočných príjmov, ktoré plynú z poskytovania rôznych služieb klientom (prevody na účtoch, úschova cenných papierov zmenárenské služby)

Aktíva banky sú hotové rezervy, úvery a cenné papiere. Istú časť aktív vlastní banka vo forme cenných papierov, z ktorých dostáva úroky. Preto sú úvery a cenné papiere najväčšou položkou aktív komerčných bánk.

Pasíva sú rôzne zdroje vkladov, ktoré má banka k dispozícii. Ide predovšetkým o vklady, ktoré si v banke uložili jej klienti a banke z nich plynú úrok za to, že im vedie účty, vykonáva za nich platby a opatruje im vklady.

K finančným inštitúciám patria aj poisťovne.

3. Poisťovne

Poisťovňa ako peňažný ústav vykonáva poisťovaciu činnosť. Pri poisťovej udalosti uhrádza poistencovi (tie plynú z platieb poistenca a z podnikateľskej činnosti poisťovne) príslušné záväzky. Záväzok vzniká na základe poisťovej zmluvy medzi poisťovňou a poistencom.

4. Národná banka Slovenska

Národná banka Slovenska je centrálnou bankou Slovenskej republiky. Vznikla 1. januára 1993 na základe zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska ako nezávislá centrálna banka Slovenskej republiky.

Od 1. januára 2009 je Národná banka Slovenska súčasťou Eurosystému. V spolupráci s Európskou centrálnou bankou a ostatnými centrálnymi bankami krajín eurozóny má prvotný cieľ udržiavať cenovú stabilitu v eurozóne. V rámci Eurosystému je úlohou Národnej banky Slovenska prispievať k zabezpečeniu:

- menovej politiky
- devízových operácií a devízových rezerv
- vydávania eurových bankoviek a mincí
- platobného styku
- zberu a zostavovania štatistík
- medzinárodnej spolupráce
- vzájomnej spolupráce a podpore centrálnych bánk
- finančnej stability v eurozóne

Ďalšou dôležitou úlohou Národnej banky Slovenska je výkon dohľadu nad finančným trhom. Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS. Banková rada má šesť členov. Členmi bankovej rady sú guvernér, dvaja viceguvernéri a traja ďalší členovia. Na čele NBS pôsobí od 12. januára 2010 guvernér Jozef Makúch.

5. Načo sú nám banky

Zúčtovací a platobný styk

Všetky banky vedú svojim klientom účty. Dokonca aj vkladné knižky sú z pohľadu banky účty. Dennodenne potrebujú ich klienti presúvať peniaze z jedného účtu na iný. Či už v rámci tej istej banky alebo do inej banky. Banka túto operáciu vykoná na základe jednorazového alebo trvalého príkazu na úhradu. V niektorých prípadoch dáva majiteľ účtu súhlas s pravidelnými platbami z jeho účtu cez trvalý príkaz na inkaso.

Výmena devíz a valút

Túto službu vyhľadávame najmä vtedy, ak cestujeme do zahraničia, alebo potrebujeme niečo uhradiť v cudzej mene. Vtedy nás zaujímajú výmenné kurzy devíz a valút - sú na viditeľnom mieste v každej banke, ktorá má vo svojej ponuke aj zmenárenskú činnosť. Výmenný kurz vyjadruje koľko jednotiek danej meny dostaneme za 1 euro. Banky rozlišujú kurz valút a kurz devíz, pričom kurz nákupu je nižší ako kurz predaja. To znamená, že ak banka od nás cudziu menu nakupuje, za každú jednotku dostaneme menej, ako jej zaplatíme my v prípade, keď nám cudzie peniaze predáva.

Devízy sú prostriedky v cudzej mene, ktoré fungujú ako nástroj bezhotovostného platobného styku medzi krajinami. Napr. bankové vklady, cestovné šeky, ktoré v cudzine môžeme premeniť podľa potreby na hotové peniaze.

Valuty sú hotovostné peniaze iných štátov (napr. dolár), resp. skupiny štátov (napr. euro).

Obchody s cennými papiermi

Banky obchodujú tiež na trhu s cennými papiermi. Nakupujú najmä štátne cenné papiere, lebo majú zaručený výnos - úrok. Tie môžu mať formu krátkodobú, napríklad pokladničné poukážky, alebo dlhodobú. Tu patria napr. štátne dlhopisy.

Dlhopis (obligácia) je dlhodobý úverový cenný papier (CP) so splatnosťou spravidla viac ako 5 rokov.

Okrem toho, ak má banka povolenie ministerstva financií, môže vydávať a predávať vlastné obligácie, a tiež obligácie, príp. akcie pre svojich klientov. Môže tiež robiť depozitára správcovskej spoločnosti, ktorá sústreďuje vklady do podielových fondov atď. Na všetky tieto činnosti ako aj na poradenstvo v investovaní, potrebuje mať banka vyškolených finančných expertov.

Úschova, depozitná činnosť

Ak banky ponúkajú záujemcom bezpečné miesto pre úschovu vzácných predmetov, šperkov, dokumentov v bezpečnostných schránkach - tzv. trezoroch a tieto prenajímajú na rôzne dlhý čas, vykonávajú depozitnú činnosť.

Poistenie, poradenstvo, konzultácie atď.

Viaceré banky si buď vytvorili vlastnú dcérsku spoločnosť - poisťovňu, alebo s niektorou úzko spolupracujú. Poistenie predstavuje dôležitú záruku, napr. k žiadosti o hypotekárny

úver musí žiadateľ predložiť životnú poisťku. Poskytujú tiež poradenské služby vo všetkých oblastiach financií.

Vydávanie a správa platobných kariet

6. Banky podľa typu klientov

Slovenská sporiteľňa – rodinné typy

Tradičná značka vo veľmi tradičnom sektore sa chce posúvať k mladým. Posolstvo že, je bankou pre rodiny, nie je pre tradičnú sporiteľňu, ktorá bola ešte ako štátna inštitúcia prakticky jedinou možnosťou kam vložiť peniaze, nič prekvapujúce. Sériou kampaní v posledných rokoch sa snažila posilniť vnem, že je bankou pre mladé rodiny. Jej cieľom je omladiť klientelu, vedieť jej predávať viac produktov. Sporiteľňa pracuje spomedzi bánk s najštedrejším marketingovým rozpočtom. V rozpočte je aj sponzoring, podpora toho, s čím sa chce značka spájať – Pohoda festival, slovenská futbalová reprezentácia či hudobné akcie Bratislavské jazzové dni, Viva musica.

VÚB – aktivisti

VÚB stavia pri budovaní značky na humore a lojalite. Ide za rámec rodinnej banky. Je tam element aktivity, banka sa chce hýbať dopredu, preto ťahá aj takto zameraných ľudí. Nie sú vyprofilovaní len na silný individualizmus, budujú aj element komunity.

Príchod akvaduktu

V roku 2008 hrozilo, že značka VÚB odíde do histórie a príde Intesa Sanpaolo. Talianska matka sa vtedy rozhodla pre celoskupinový rebranding. Nakoniec prišlo len nové logo, miestnemu vedeniu šéfov v Miláne sa podarilo presvedčiť, že značka má hodnotu. Možno bolo argumentom i to, že v prieskumoch považovali niektorí meno Intesa Sanpaolo napríklad za cestovnú kanceláriu. Logo akvadukt nepatrí k jednoduchým a graficky čistým. Dovtedy typickú modrú farbu, v sektore nič výnimočné, keďže vraj symbolizuje konzervatívnosť a stabilitu, nahradila kombinácia oranžovej, zelenej a modrej.

Tatra banka – urbanisti

Tatra banka sa chce ďalej profilovať ako mestská banka pre klientov oceňujúcich novinky. Hovorí sa o nej, že je chladná, povýšenecká, arogantná. Už od začiatkov bola budovaná ako prémiová, pre bonitnejších mestských klientov. Zameriavajú sa na dva segmenty –

zodpovedných a dráčov. Ľudí, ktorí vedia, čo chcú a od banky očakávajú efektívnu správu peňazí, nie kamarátstvo.

J&T Banka – banka pre náročných

J&T Banka sa strategicky zameriava na klientov, ktorí sa vyznačujú vysokou mierou individuality.

Od roku 1998 sú partnermi svojich klientov v mnohých oblastiach života. Pomáhajú im majetok zhodnotiť, ochrániť a odovzdať ho ďalším generáciám a v neposlednom rade si ho náležite užívať. Na majetok sa vždy pozerajú komplexne. Svojim klientom poskytujú služby a poradenstvo, ktoré pomáhajú riešiť nielen súčasné potreby, ale zohľadňujú aj širšie rodinné vzťahy a dlhší časový horizont.

Ochraňujú majetok svojich klientov nielen pred ekonomickými vplyvmi, ale aj proti legislatívnym zmenám a behu života. Ich služby zahŕňajú multigeneračnú správu majetku a nástupníctvo, investičné poradenstvo, obchodovanie s cennými papiermi či služby lifestyle manažmentu.

Chcú inšpirovať k úspechom. Podporujú vzdelanie, napomáhajú talentom, ukazujú vzory. Pomáhajú tým, ktorí chcú. Snažia sa naplniť víziu bohatého Slovenska.

7. Záver

Cieľom mojej práce bolo popísať význam finančných inštitúcií v živote človeka.

K hlavným prínosom bánk patria najmä sprostredkovanie zúčtovacieho a platobného styku, výmena devíz a valút, obchodovanie s cennými papiermi, depozitná činnosť a v neposlednom rade poistenie a poradenstvo. Každá banka je určená pre špecifický typ klientov, ktorým poskytuje svoje služby a preto je dôležité vybrať si tú správnu, do ktorej si vložíme peniaze. Poistovne nám slúžia na to, aby v prípade poistnej udalosti odškodnili poisteného, ktorý s ňou uzavrel poistnú zmluvu.

8. Použitá literatúra

- BOCKOVÁ, A. a kol. 1998. *Náuka o spoločnosti Príprava na maturity a prijímacie skúšky na vysoké školy*. 1.vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1998. ISBN 80-08-02765-7.
- VAVROVÁ, T. 2014. TOP Slovenské značky. In *Forbes*. 2014, vol. 4, no. 9, p. 28-33. ISSN 1338-2527
- <http://www.nadaciaslp.sk/financne-vzdelavanie/tema/21/naco-su-nam-banky>
- <http://www.nbs.sk/sk/titulna-stranka>
- <http://banky.sk/zoznam-bank-na-slovensku/>
- https://www.jtbanka.sk/o-banke/#kto_sme
- <http://www.poistovne.sk/10/zoznam-poistovni-poistovnesk.php>

9. Prílohy

Príloha č. 1: Zoznam bánk

Banky so sídlom v SR

- Československá obchodná banka.
- OTP Banka Slovensko, a. s.
- Poštová banka, a.s.
- Prima banka Slovensko, a. s.
- Privatbanka, a. s.
- Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.
- Raiffeisen BANK (Tatra banka a.s., odštepný závod)
- Sberbank Slovensko, a. s.
- Slovenská sporiteľňa, a. s.

- Tatra banka, a. s.
- Všeobecná úverová banka, a. s.
- Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s.

Zahraničné banky

- Fio banka, a.s., pobočka zahraničnej banky
- ING Bank N. V., pobočka zahraničnej banky
- J&T BANKA, a. s., pobočka zahraničnej banky
- mBank S.A., pobočka zahraničnej banky
- UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahr. banky
- ZUNO BANK AG, pobočka zahraničnej banky

Príloha č. 2: Poist'ovne

Komerčné poist'ovne

Allianz

AXA

Generali

Genertel

KOOPERATIVA

UNIQUA

MET LIFE

UNION

Wüstenrot

Zdravotné poisťovne

DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s.

Union zdravotná poisťovňa, a.s.

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.

Príloha č. 3: Logo NBS

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM